

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraș
12 bani, a treia-oraș 10 bani.

Războiul european decurge cu înverșunare!

În Franța s'au dat mari lupte, de două săptămâni încoace, între Francezi și Germani. În zilele din urmă luptele s'au dat pe o întindere de 350 kilometri, între Noyon—Reims—Verdun—Toul—Nancy—Belfort. Într'aceea au început și niște ploii mari, cari au făcut, că mai toate râurile Franței au eșit din matcă. Trupele germane la început s'au retras înapoi, iar acum se pregătesc să iee din nou ofensiva. Din spre Reims Germanii sunt la o depărtare de vre-o 150 kilometri până la Paris. Sfârșitul luptelor de pe linia de bătaie susnumită vor fi hotărâtoare pentru decursul războiului mai departe.

Pe câmpul de războiu din Galiția, în zilele din urmă n'au avut loc lupte mai mari. Numai unele atacuri cu tunurile. Timpul e ploios. Armata noastră — dupăcum spun comunicatele date — se află în poziții bune. Acî așteaptă sosirea de trupe germane, spre a luă atacul asupra dușmanului, sau spre a-i da o bătaie bună, dacă el ar mai atacă armata Monarhiei. La tot cazul, în această parte încă ne putem aștepta la mari lupte în zilele viitoare.

În Sârbia, Bosnia și Herțegovina au fost mereu lupte în zilele trecute. Ofensiva Sârbilor, întreprinsă nu de mult în Slavonia și Bănat a fost respinsă înapoi cu mari pierderi, după cum spunem la alt loc al foii. De asemenea trupele noastre au ocupat mai multe poziții bune la Krupanje; dar Sârbilor totuși le-a izbutit a pătrunde, prin alte câteva locuri, în Bosnia și Herțegovina. Vor fi însă scoși și de pe acî, fiindcă trupele noastre luptă cu vitejie.

Luptele dintre Germani și Ruși încă s'au continuat. Armata generalului Hindenburg a înaintat pe teritoriul rusesc. În această parte a locului încă se așteaptă lupte mai mari, fiindcă Rușii ar vrea să pătrundă în inima Prusiei spre Berlin, iar Germanii vreau să înainteze în Rusia spre Varșovia și să se întâlnească cu armata noastră din Galiția, ca astfel să dea o bataie bună Rușilor.

Asupra celorlalte state nu sunt prea multe de spus. Italia și România stau mereu în neutralitate. Tot asemenea Bulgaria și Turcia. Din România s'au dus la Roma doi bărbați de frunte, profesorul universitar Istrate și I. Diamandi, fratele fostului ministru român la Roma. După-cum se svonește, acești doi bărbați ar avea chemarea se lămurească mai multe lucruri între România și Italia, cu privire la politica lor viitoare.

După-cum se vede, războiul european decurge pe moarte și viață, astfel că e greu a prevedea sfârșitul. Dar să sperăm, că cauza noastră dreaptă va eși biruitoare, spre binele patriei și al neamului.

Luptele cu Sârbii.

În numărul trecut am publicat mai multe știri, cari spuneau, că Sârbii au făcut încercare să treacă pe teritoriul Monarhiei, în Slavonia și Bănat, dar au fost respinși de amatra noastră. Asupra acestor lupte s'a dat acum următoarea știre oficială:

„Despre încercarea cea mai nouă a Sârbilor de a începe ofensiva (atacarea) pe

teritoriul Monarhiei, în Slavonia și Bănat, încercare terminată cu desăvârșitaprăbușire a Sârbilor, la locurile bine informate se cunosc următoarele amănunte: În scurtă vreme, dupăce divizia sârbească din Timoc a intrat în Monarhie la Mitrovița și a fost nimicită din partea trupelor noastre de teritoriul dintre Ruma și Jarac, trupe regulate sârbești au intrat deodată pe mai multe locuri în Sirmia (Slavonia) și Bă-

nat, cu bande mai însemnate de comitagii. Sârbii au trecut pela Obrenovaț, Progar, Pravo, Novoselo, Cupinovo și Ovcea-Grabovaț, prin punctele mai însemnate ale Savei, pentruca să năvălească în Sirmia. Tot atunci o trupă compusă din mai multe mii de soldați, aflători până acî în Belgrad, a trecut riul pela Ostruznița. Numărul soldaților sârbești năvăliți în Sirmia, face după rapoartele primite din loc oficios, cam 15

mii, socotite fiind aci și trupele neregulate. Trupele noastre de recunoaștere au constatat din primul moment înaintea trupelor sârbești, dar au așteptat, ca Sârbii năvăliți în Sirmia, întocmai cum s'a întâmplat și diviziunea Timocului la Mitrovița, să înainteze neîmpiedecați și să termine trecerea râului Sava.

„Trupele sârbești au clădit pe două locuri poduri peste Sava, iar pe celelalte locuri, fiind apa mică, s'a făcut trecerea cu ajutorul bărcilor. Trupele sârbești, provăzute cu tunuri ușoare și cu mitralieze, și de cari se ținea și o muzică de regiment, s'au concentrat la început neîmpedecate de nime, și au plecat în două coloane în direcția spre India. Trupele noastre au oprit pe cele sârbești în aceeași poziție, ca la Mitrovița-Rusna. Deodată s'a desvoltat o luptă dată cu mare îndârjire pe întreaga linie. După ce trupele noastre au primit întăriri dinspre Petrovradin, lupta a luat o întorsătură nefavorabilă pentru dușman. Sârbii au suferit pierderi groaznice în urma focului deschis de artileria noastră. Prin o norocoasă operație de războiu, o parte a Sârbilor a fost tăiată cu totul dela linia de retragere. Toate încercările Sârbilor de a sparge linia noastră de bătae au fost zădărnice de admirabila atitudine a trupelor noastre. Soldații noștri au înaintat spre dușman cu vitejie rară. Trupele sârbești, cari au năvălit în Sirmia, au suferit o înfrângere mare. Numărul căzuților e foarte mare la Sârbi, și probabil că trece bine peste trei mii. Am făcut prizonieri mai multe mii de sârbi“.

O altă știre oficioasă ne spune următoarele: „Precum se poate constata din comunicatele apărute până acum, deodată cu invasiunea sârbească, armata noastră principală a intrat în ofensivă în cealaltă parte a Sârbiei. Căci doară tocmai conștiința aceea a îmbărbătat pe Sârbi se treacă râul Sava, că greul armatei noastre e ocupat altundeva. Dar și puterile, mici în proporție, aflătoare la îndemână, s'au dovedit de ajuns din destul, ca se bată și respingă îndărăt trupele atacătoare sârbești. Ce privește apoi ofensiva trupelor noastre, deocamdată putem se spunem se spunem numai atâta, că ea înaintează cu rezultat pe deplin corespunzător“.

Despre felul cum a înaintat ofensiva armatei noastre în Serbia, în zilele prime ale acestei săptămâni nu s'au dat comunicate mai deaproape, afară de următoarele:

Budapesta, 23 Septembrie. Oficios se comunică următoarele din cartierul general de războiu: Știrile, cari tocmai acum au sosit de pe câmpul de războiu cu Sârbii, lasă a se înțelege, că înălțimile spre vest dela Krupanje (la granița dintre Serbia și Bosnia, nu departe de Losnița) au putut fi cuprinse de armata noastră, în urma unor lupte crâncene, cari au ținut mai multe zile. Că aici Sârbii au opus o mare împotrivire, e ușor de înțeles, ceea ce nici nu poate surprinde pe nimenea, având în vedere ținutul acela sârbesc (deluros și muntos etc.). De asemenea e de priceput, că pe când trupele noastre stăteau concentrate în luptă în acel ținut, — altor bande sârbești și muntenegrine le-a izbutit a pătrunde pe teritoriul nostru, prin alte câteva părți, unde noi am fost lăsat numai posturi de jandarmi pentru susținerea ordinii, Höfer, generalmajor.

Știri și telegrame

sosite Vineri și Sâmbătă, în 18 și 19 Septembrie n.

Luptele Germanilor cu Francezii

Budapesta, 18 Septembrie. Biroul telegrafic ungar comunică următoarele: Foaia „Pester Lloyd“ anunță din Berlin, că linia de luptă de-alungul râului Marna (în Franța) se întinde tot mai mult. În decursul luptei de ieri le-a succes Germanilor să respingă atacul Francezilor cu pierderi însemnate. Sortii luptei în desfășurare se va cunoaște peste două zile.

Budapesta, 18 Septembrie. Marele cartier german din Berlin comunică: Până în 17 Septembrie seara, lupta ce se da între râurile Aise și Maas încă tot nu s'a hotărât. Sunt însă anumite presemne, că puterea de rezistență a dușmului începe să slăbească. O încercare de a sparge și rupe armata germană, care încercare a fost executată cu mare bravură de Francezi, n'a izbutit în cele din urmă, deși trupele noastre (germane) nu făcuse eforturi deosebite pentru această împedecare. — Centrul (mijlocul) armatei germane câștigă încet, dar sigur teren. — Înaintările încercate de Francezi din Verdun pe malul drept al râului Maas au fost respinse prin sîrguința trupelor germane.

Budapesta, 19 Septembrie. Din Berlin se comunică următoarele: Despre luptele în curgere între Francezi și Germani sosesc unele amănunte. Corespondenții berlinezi de războiu spun, că cele mai crâncene lupte au avut loc la Soisson. La trecerea râului Aisne, care esundase (a eșit din matcă) în urma unor ploii mari, trupele franceze au fost luate la țântă din mai multe părți de artileria germană, care a făcut mari ravagii în rândurile franceze.

Luptele dintre Germania și Rusia.

Berlin, 19 Septembrie. Pe câmpul de luptă din ostul Prusiei armata germană își continuă operațiunile în guvernamentul rusesc Suvalki. Unele trupe germane înaintează spre Csoviek.

Luptele din Galiția.

Despre mișcarea armatelor noastre în Galiția nu s'a mai dat nici o știre de câteva zile. În schimb generalul Dankl a adresat către armata primă austro-ungară un ordin de zi, în care aduce soldaților laude pentru ținuta lor bravă dovedită în luptele cu Rușii ziua și noaptea, timp de două săptămâni.

„Deabea când Rușii — se zice în ordinul de zi — cari primeau zilnic noi întăriri, deveniră în cele din urmă de două-ori atât de puternici ca noi, am încetat din îndemn propriu atacurile noastre, pentruca aliații cu celelalte armate austro-ungare să continuăm lupta umăr la umăr. Reîntoarcerea noastră prin mlăștini și păduri a pretins deasemenea din partea voastră eforturi enorme. Grație însă tăriei și vînjoșiei noastre ne-a succes să împlinim și această chemare, iar trupele rusești deabea au cutezat să vă conturbe retragerea. Armata primă neînvinsă se află astăzi în pozițiile designate pentru ea“.

De încheiere Dankl nuțumește armatei [pentru ținuta-i eroică și da expresiune convingerei firme, că armata va fi și în viitor la locul ei spre binele patriei și gloria Maiestății Sale împăratului și regelui.

Duminică și Luni.

Luptele în Galiția.

Budapesta, 20 Septembrie. Biroul telegrafic de corespondență comunică următoarele:

Corespondenții de războiu stabilesc, că pe câmpul de luptă din nord (în Galiția) sunt în curgere lucrările febrile pentru concentrarea și noua grupare a armatei noastre.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Berlin, 20 Septembrie. Marele stat major anunță din cartierul general, că la 19 Septembrie orele 9 seara starea luptelor în Franța este în general neschimbată. Intregul front al armatelor anglo-franceze stă în defensivă (apărare, retragere) în pozițiuni întărite. Atacul în contra acestor pozițiuni întărite, în mai multe linii după-olaltă, nu se poate face decât încet.

Atacul contra liniei de forturi dela sud de Verdun este pregătit.

În Alsacia trupele noastre stau de-alungul graniței la o mică depărtare de forțele franceze.

Berlin, 21 Septembrie. Marele cartier general anunță: Până în 20 Septembrie seara, orele 9, s'au făcut în unele puncte progrese în ce privește atacul nostru în contra armatei anglo-franceze. Orașul Reims se află în frontul de luptă al Francezilor. Suntem prin urmare nevoiți să răspundem focului de tunuri de-acolo și regretăm, că prin aceasta orașul va suferi. Am dat însă ordin, ca întrucât e cu puțință să fie scutită vertita catedrală din Reims

În Vogezii de mijloc au fost respinse atacurile trupelor franceze la Senones și Saales.

Luptele Germanilor cu Rușii.

Berlin, 21 Septembrie. De pe câmpul de războiu din Prusia orientală se comunică: A patra brigadă de vânători ruși finlandezi a fost bătută la 17 Septembrie lângă Augustov. Înaintând spre cetatea Osoviecz am luat după o scurtă luptă localitățile Grasevo și Suczyczyn.

Germania nu cere pace.

Foaia nemțească din Berlin „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, în numărul său din urmă aduce știri răspândite, că Germania ar vrea pace. Numita foaie zice: „O știre din Washington (America) răspândită de agenția de publicitate Reuter (cancelarie unde se primesc felurite știri și telegrame pentru gazete) spune, că ministrul german din Washington ar fi spus, că Germania este gata a face pași pentru pace, dacă pământul ei nu va fi deloc știrbit de nici o putere. Știri de felul ăsta au ca scop să arete că Germania, cu toate învingerile ei neîncetate, e obosită de luptă. De fapt Germania nu se gândește în timpul de față să facă vre-o ofertă de pace. Germania urmărește un singur scop: acela de-a duce cu onoare până la capăt războiul început cu așa ușurință în contra noastră (a Germanilor).“

Armata sârbească este disperată.

Sofia, 21 Septembrie. Din izvor bulgar se comunică, că dezertori fugiți din armata sârbească și ajunși în Bulgaria, povestesc următoarele lucruri despre armata lor: „Armata sârbească s'ar putea de sigur să se apere mai bine dacă n'ar lipsi puștile. Diviziunea Timocului (care a fost înfrântă la Mitro-

vița) aveă puști bune, pe când divizia Morava, care era ca armată de ajutor avea puști rusești vechi sistem Krimlca. Armatei sârbești îi lipsesc și granate pentru artilerie. Armata sârbească este aproape de disperare. Toți soldații s'ar predă, dacă ar ști că armata austro-ungară nu le-ar face nimic.

Invingerile Germanilor contra Francezilor.

Berlin, 21 Septemvrie. Marea luptă dintre Oise și râul Marne continuă cu înverșunare. Trupele franceze au încercat la început să învăluiască aripa dreaptă germană și apoi să o străbată, dar atacurile Francezilor au fost respinse. La mijloc Germanii ocupă poziții foarte bine întărite și pot înfruntă atacurile armatelor franceze și engleze, cari sunt cu mult mai superioare la număr. Armata germană nu a luat ofensiva (atacarea), așteptând ca trupele franceze să se ostenească bine prin desele și repetatele lor atacuri. Trupele germane ocupă acum poziții bine întărite prin aducerea de noul trupe. De patru zile comandantul armatei germane nu se mai îndestulește cu defensiva (apărarea), ci a început și cu ofensiva (atacarea), mai cu seamă în partea centrului, unde crede că o să-i bată pe Francezi.

Marți și Mercuri.

Vitejia Românilor.

Budapesta, 22 Septemvrie. Biroul telegrafic ungar comunică între altele: Corespondenții de războiu desmint svonurile tendențioase din isvor englez, despre ținuta soldaților aparținători naționalităților din Monarhie, înșirând luptele eroice ale acestora și camaraderia lor între olaltă plină de momente emoționante.

Se scoate la iveală cu deosebire, că regimentul 64 de infanterie, aproape întreg românesc, a luptat escelent la Grodek, iar regimentul 41 din Bucovina a obținut 40 medălii de vitejie.

Luptele cu Sârbii.

Budapesta, 23 Septemvrie. Corespondenții de războiu comunică, că armata noastră înaintază în Sârbia în ofensiva energetică pentru a constrânge armata principală sârbească la o luptă hotărâtoare.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Budapesta, 23 Septemvrie. Marele cartier general din Berlin comunică oficios: În 21 Septemvrie seara la orele 9, au fost luate de trupele noastre înălțimile întărite dela Craonelle, iar înaintând spre orașul Reims, care arde, a fost ocupat Bethenyville.

Atacul în contra fortificațiilor spre sud de Verdun a trecut victorios marginea ostică a cotei Lorraine, apărată de corpul 8 de armată francez. Un atac francez din frontul de nord-ost al orașului Verdun a fost respins.

De altfel lupte mai mari nu s'au dat în cursul zilei de azi.

Pe câmpul de războiu franco german continuă ploile mari, în urma cărora rîurile au ieșit din matcă.

Neutralitatea Americii.

Președintele Wilson al Statelor-Unite a rostit zilele trecute o mare vorbire, în care — după cum anunță biroul telegrafic ungar — atrage atențiunea poporului american, ca să păstreze neutralitatea. America își va împlini chemarea, dacă va rămânea nepărtinitoare

și sinceră și dacă va păstră legături prietenești cu toate statele beligerante. America este doar locuită de numeroase diferite popoare, prin urmare nu e permis să nutrim simpatii sau antipatii deosebite față de nici un stat. Președintele Wilson și-a încheiat discursul, declarând că poporul Americii este națiunea păcii și că va dovedi o ținută nepărtinitoare, pentru ca la timp potrivit să mijlocească tratativele (consfăturile) de pace și să prezente propuneri în vederea încheierii păcii.

Schimbări în armata germană.

După cum se anunță din Berlin, în zilele trecute au avut loc mari schimbări în corpul generalilor germani. Ca motive ale acestor schimbări sunt prezentate parte cazuri de îmbolnăvire, parte interese superioare ale operării armatei. Schimbările întâmplute sunt următoarele: În locul generalului îmbolnăvit Hausen a fost numit general-comandant generalul de cavalerie Einem, iar în locul acestuia a fost numit de comandant al corpului 7 de armată generalul de infanterie Klaer. Generalul de artilerie Schubert, care era comandantul de până acum al corpului 17 a fost pus în disponibilitate (afară din serviciu) și în locul lui a fost numit generalul Stein. În locul generalului de infanterie contele Kirchbach, rănit, a fost numit comandant al corpului 10 de armată generalul de infanterie Eben.

Principele George al Sârbiei rănit în luptă.

Principele George al Sârbiei a fost rănit într-o luptă dată zilele trecute, de un glonț care i-a pătruns lângă șira spinării, ieșind la partea dreaptă.

Știri și telegrame

sosite până Joi seara la încheierea foii.

Comunicat din cartierul general.

Budapesta, 23 Septemvrie. Din cartierul general de războiu se comunică: Pe câmpul de războiu cu Rusia nu s'au mai dat lupte, afară de unele atacuri de ale artileriei. Trupele noastre se află însă bine, pe lângă tot timpul rău, ce ține de prezent.

În Sârbia trupele noastre luptă cu cea mai mare încordare, iar rezultatul este, că noi am cucerit unele poziții de luptă foarte însemnate. În aceste lupte am cuprins și tunuri. Höfer, generalmajor.

Flota franceză în Marea Adriatică.

Budapesta, 24 Septemvrie. Flota franceză a apărut Sâmbăta trecută, înainte de amiază, pe Marea Adriatică înaintea portului Bocche di Cattaro (pe malul mării de către Dalmația) și a pușcat timp de un cias asupra întăriturilor portului, cu tunuri de cele mai grele. În acest timp a nimerit de trei-ori și a rănit un canonic. După aceea a porzit spre Lissa, a puscat asupra stațiunii Sema și turnul de veghe, răbind două persoane. Altă pagubă n'a făcut. Grosul flotei a operat până la 5 ore după amiază înainte de Lissa, iar după aceea a plecat în direcție sudvestică. La reîntoarcere au pușcat și turnul de veghe dela Pelagosa.

Flota germană a scufundat trei crucișatoare engleze.

Berlin, 24 Septemvrie. Se confirmă oficios că un submarin german (vapor mic ce umblă pe sub apă) au scufundat trei cruci-

șătoare engleze »Aboukir«, »Hogue« și »Cressy«. Vaporul englez »Tathfinder« încă a fost scufundat de un submarin.

Berlin, 24 Septemvrie. De pe cele trei crucișatoare engleze, cari au fost scufundate sau înecat 1700 de inși, iar 563 au scăpat. Submarinul german a sosit iarăș într'un port german.

Știri diferite.

— Din orașul Königsberg (Prusia de ost) se anunță, că universitatea de acolo a conferit (dăruit) generalului Hindenburg, comandantul armatei germane care se află în luptă contra Rușilor, titlul de doctor de onoare.

— Din Roma se face cunoscut, că Crucea Roșie japoneză a trimis în Rusia un spital cu 200 de paturi.

— Lordul englez Beresford a ținut zilele trecute o vorbire la Leeds, unde a spus: Fiecare vapor german trebuie scufundat. Fiecare port german trebuie ruinat. Fabricile lui Krupp (unde se fac tunurile) trebuie aruncate în aer, iar canalul dela Kiel (prin care canal vaporurile germane pot trece din marea ostică în marea nordică sau întors) să fie dăruit Danemarcei.

— Țarul Rusiei a dăruit regelui Belgiei și principelui de coroană al Serbiei ordinul (medalia) Sfântul George. Acest ordin se dă numai pentru merite militare.

— Președintele Poincaré al Franței a dăruit șefului statului major japonez, Hasegava, crucea legiunii de onoare.

— Impăratul Wilhelm al Germaniei a decorat cu coroana de fier și cu crucea de cavaler al ordinului Albrecht pe prințul de coroană George și prințul Frideric Cristian al Saxoniei.

— În lupta dela Rawaruska a căzut și sublocotenentul (leutnantul) în regimentul 15 de dragoni, Herberth de Hötzen-dorf, fiul de 24 de ani al șefului statului major austro-ungar.

— Generalul sârb Stepanovici a fost numit generalisim (comandant suprem) al armatei sârbești.

— La Italia nu mai pot călători străinii decât cu pușaport în toată regula, pe când până acum autoritățile italiene nu cereau nici un fel de pușaport.

— Generalul german Friess, care a fost grav rănit, într'o luptă cu Francezii, s'a sinucis (omorît) de mâhnire, că a fost luat prizonier de către Francezi.

— Imprumutul, pe care Franța voia să l facă în America, n'a izbutit. Brian, ministrul de externe al Statelor-Unite, a declarat, că în cazul dacă bancherii americani ar da împrumut vre-unuia dintre beligeranți (luptători), aceasta ar însemna că Statele-Unite nu respectează neutralitatea. Din cauza aceasta tîrguelile pentru împrumutul Franței au fost întrerupte.

— Din Constantinopol se anunță, că Franța a început expulsarea (scoaterea din țară) a Turcilor.

— La un gimnaziu din Ellwangen în Württemberg (Germania), s'au începutprelegerile în toate clasele, afară de clasa a 8-a, căci toți elevii din această clasă au plecat în războiu.

Cine sunt Cazacii?

Despre a-est fel de soldați rusești, cari sunt atât de mult pomeniți și pe la noi, foaia vieneză „Die Zeit“ scrie următoarele:

Un popor războinic al Rusiei. Cuvântul „Cazac“ înseamnă »luptători liberi«. Ei sunt de viață slavică și aparțin religiei ortodoxe. Odinioară erau neatârnați și purtau lupte sângeroase cu Polonii, cu voevozii români, dar mai ales cu Rușii. Pe la mijlocul veacului al 18-lea, copleșiți de puterea acestor din urmă, Cazacii au fost siliți să-și plece capul și să se supună furiei rusești. Au mai înscenat și de aci înainte câteva rezevoale, dar au fost pedepsiți cu asprime. Urmarea a fost, că din dușmani ce erau. Cazacii au devenit cei mai mari prietini și apărători ai Rusiei și ai Țarilor, de câte ori s'au ivit războaie ori revoluții în sinul imperiului rus. Popoarele mărginașe aveau frică de ei și dușmanii se gândeau mai întâiu la Cazaci, când voiau să atace Rusia.

Poate singur Napoleon I n'a ținut seamă de puterea acestor războinici sau n'a cunoscut-o în destul, când a făcut la 1812 pornirea militară în Rusia, la Moscova. Cazacii au contribuit mai mult de s'a nimicit atât de cumplit puternica și mândra oaste franceză. La apelul Țarului Cazacii s'au aruncat cu furie și sălbătăcie asupra francezilor, nimicind cu cruzime chiar și pe acei steini, cari nu aparțineau statului militar, cum erau furnisorii, viztii etc.

S'a dus pomină în Europa de atacurile repezi cu caii lor mici dar dresați și răbdurii, și de actele lor crudele.

Acest eveniment (intâmplare) a stors admirația poporului rusesc și a Țarilor. Cercușii Cortii au început să se intereseze mai de aproape de soarta acestor călăreți viteji și credincioși, i-au organizat an de an în privința militară, ofițerilor li s'a dat o cultură mai aleasă. Mulți din Cazacii au fost colonizați pe moșii, pe la frontierele răsăritene ale Rusiei, cu scopul de-a apăra țara de năvălirile hordelor din Azia.

Cazacii au luat parte la războaiele moderne ale Rusiei. În războiul româno-ruso-turcesc dela 1877—78 au fost puși sub comanda lui Gurco și Scobelew. Aceștia au trăit mai mult timp între Cazaci, erau generali vestiți și populari. Cazacii au făcut sub conducerea lor multe bravuri.

În războiul ruso-japonez însă. — și aceasta e curios — Cazacii, afară de un număr mic au denegat (n'au voit) să ia parte la luptele din Azia. Și-au motivat ținuta lor cu aceea, că nu există în armata rusească generali, cari să poată

dirija cu succes o masă atât de mare de călăreți, cum au știut să facă odinioară acest lucru Gurco și Scobelew.

Se pare însă că informația nu e adevărată. Dacă Țarul »părintele« Cazacilor ar fi dat ordin de mobilizare și pentru ei, nu rămânea nici un singur Cazac acasă, pe Don, pe Volga sau pe plaiurile Ucrainei.

Mai cu putință e, că Țarul temându-se de o răscoală a Polonilor voia să aibă la îndemână contra lor pe Cazaci, cari după cum se știe, sunt mari meșteri în a sugruma cu iuțea și cruzime orice răscoală.

Despre generația actuală a Cazacilor, mai cu seamă despre călăreți, cunoșcătorii acestui popor de stepe spun, că nu mai poata desvolta vechea vitejie în luptele deschise. Abia se pot folosi cu succes în lupte mai mici și ca avantposturi. Dar există și Cazaci infanteriști, Cazacii din Cuban, cari sunt mult lăudați pentru curajul și vitejiile lor în războaie.

Cazacii-călări sunt înarmați înafară de carabine, cu câte o lance uriașe, iar Cazacii din Caucaz au în loc de lănci, un pumnal lung de felul Cerchezilor. Ei nu poartă piteni și își dresază fără frâu căluseii lor blânzi, cu un biciu scurt, numit Nagaica.

Cazacii au mare îndemânare în purtarea acestor biciuște chiar și față de oamenii »rebeli«.

Escadroanele de Cazaci, numite »sotnie«, nu prea fac impresie bună în ce privește uniforma, fiindcă fiecare Cazac e obligat a și-o pregăti din mijloacele sale proprii și a-și procura și îngrijii separat calul de războiu. În schimb statul îi pro ede cum am amintit, cu moșii, unde se fac plugari și pe încetul se instrăinează de indeletnicirile strămoșești, de-a cultiva numai armele și și a trăi în hârțueli nesfârșite.

În afară de Cazacii de la țară, se înrolează unii la regimente, în diferite orașe. În Petersburg și Moscova sunt regimente separate, de gardă alcătuite numai din Cazaci.

După origine sunt Cazaci de Don (116 sotnii), de Cuban (infanterie, 70 de sotnii), de Ural, de Volga, Amur etc. Porturile naționale și datinele și obiceiurile le sunt deosebite, după ținuturi.

În general Cazacul în timp de pace nu e om rău sau crudel. Dar în războaie e volnic cu cetățenii statului dușman, îi măltrătează dacă nu se supun vantei lui. E un mic despot, care se dedă adeseori la mari excese. Scăderea aceasta e veche, a rămas din moșii-strămoși, când stăpâ-

nea în Europa dreptul pumnului. Conducătorii Cazacilor se silesc în timpul mai nou să stărpească acest abuz neiertat, dar rezultatul silințelor de până acum e neînsemnat.

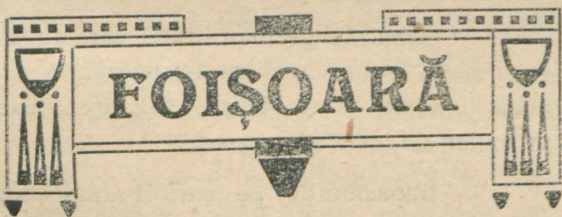
Pentru ajutorarea celor lipsiți.

Pentru familiile lipsite ale soldaților chemați la arme, respective pentru »Crucea Roșie« (care îngrijește de cei răniți în războiu), s'au făcut din 8 până la 16 Septembrie n. e., de-a dreptul la bănci, ori prin redacțiuni următoarele contribuiri în Sibiu:

La »Hermannstädter Sparkassa« au depus: Jul. Dengel, apotecar 10, Corpul funcționarilor dela Comitat 58'28, Două surori 20, Michael Arz comers. 10, Katharina Kosilkow 6, Berta Leonard 20, Luise Wagner 20, Herm. Horedt, director 20, Societatea de îmblătit Tălmăciu 20, Emil Neugeboren, deputat dietal pentru Septembrie 20, Wih. Stenzel, casier în pens. 50, Personalul cercului silvanal Nocrich 17'40, oficiul silvanal Sebeșul săsesc 2'28, Societatea »Kriegstisch« dela restaurațiunea Nidlich 42, Clubul »Flick Flock« 100, Carl Wultschner 20, Lina Radulovic soție de major 300, Corpul învățătoresc dela școala ev. de băieți 20'86, La olaltă 756 cor. 82 fileri.

La filiala băncii comerciale au depus: Corpul profesoral dela școala de stat pentru fete 7'65, Funcționarii de stat 78'49, Personalul judecătorei cercuale din Sibiu, Saliște și Nocrich 56'44, Julius Petrisyn, secretar 50, Albert Szilágyi, comisar de finanți 0'90, firma Bihály, Neumann u. Comp. 100, Schoppen-Gesellschaft (Unger) 10'40, Joh. Badilla preot în Orlat 20, La olaltă 323 cor. 88 filleri.

La »Bedenkreditanstalt« au depus: Wilhelmine Weiss și Hermine de Zimányi 40, Iulie Sigerus 10, Colecta damelor dela cafeaua de Luni 20, Societatea de Marți seara rata II 50 Gust. Stuchlich și fiul 50, Seara Hermania 40, Sam. Wolff și fiul 50, Albert Bordan, funcționar de bancă 20, Harța de Kessegie 10, F. W. 10, Erna Kaunz nobilă de Tannenried în amintirea iubitelui ei soț mort pe câmpul de luptă Walter Kaunz nobil de Tannenried, locotenent 50, Dr. Heinz Brans h, director în pens. 20, Moritz Ackner senator 30, Reuniunea de înmormântare a măcelarilor 200, Ad. Fabritius 20, Luise Knopp 10, Doamna colonel Popist 50, dșoara Schuster 2, Victor Drotloff 20, Karl Hausmann 10, I. V.

Doine.

Din Cața.

Vai săraci cătanele,
Cum se duc cu armele,
Și să duc mai tot cântând,
Maicele rămân plângând.

Sabie scaldată 'n sânge,
Taci mândruță nu mai plânge,
Că noi mergem să luptăm,
Țara să ne-o apărăm.

Iar când sună dobele,
S'adună cătanele,
Și să încep luptele:
Mor bieții cu sutele.

Căpitanu le vorbește:

Luptați voiinci vitejește,
Că suntem încunjurați
De Rușii cei blestemați.

De-ar da bunul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu:
Toți dușmanii să pierească,
Țara noastră să 'nflorească.

Elisaveta Cornea.

Cântece din războiu.

Foaie verde ca iarba
Ssrîs-am din Galiția,
Frunză verde de săcară
Plecaiu cu trenul din gară:
Dimineața până 'n zori
Gemea trenul de feciori.
Patru zile ne-am tot dus
Fără să găsim vr'un Rus.

De Luni fu o săptămână
N'am lăsat pușca din mână.
Ne-am tot dus ziua și noaptea,
Ori pe vieață, ori pe moarte.

Intr'o Luni de cătră sară
Veniau gloanțe cu sfială.
Iar Marți am intrat în foc:
Veniau gloanțele potop.
Dar și noi pușcam într'una.
Că mergeau gloanțele una.
Cădeau Ruși, cădeau și-ai noștri,
Erau cu miile morții.

Trecu zile, săptămâni,
Că luam curechiu 'n mână,
Să mâncăm, să nu murim,
Iar pe Rusu să-l răsbim.
Luptam alături de moarte,
Prin roiuri de gloante aspre.

Dar într'o zi însemnată,
Intr'o Vineri dimineață,
În făcutul zorilor,
Pe câmpul durerilor,
Unde vream să ne 'ntâlnim
Ca pe Rușii să-i sdrobim, —
Auzii un glonț turbat,
Ca un șerpe veninat.
Vine-un glonț de cositor,

3, Iosef Boch 10, Clubul de Vinerea 10, Vecinătatea din strada Margareta 5, Carl și Iulie Pissel 20, Firma M. Vogelsang 50, Colecta între comitetul Reuniunii gen. de ajut. a bolnavilor 20, Philipp Menning in Viena 5. La olaltă 835 coroane.

La „Albina“ au depus: Dr. I. Jancu, medic 2, Institutul de credit și economii „Lumina“ 100, Nicolae Ivan, asesor consistorial 20, Dr. Ioan Fruma, avocat 20, Nicolae Borzea protopop in Făgăraș 20, Demetriu Comșa, profesor 20, Dr. Nicolae Ittu medic 30, Paul Muntean c. și reg. colonel in pens. 10, Demetriu Vuleu director de bancă 30, Dr. Eugen Piso, avocat 50, Eugenia Dr. Turcu 20, Titus Turcu 10, Emil Turcu 10. La olaltă 360 coroane.

Suma conspectului acestuia cor. 2.275.70

Sumele arătate mai înainte cor. 42.735.82

Suma totală la 19 Sept. cor. 45.011.52

Pentru diferite scopuri dat cor. 35.000.—

Rămâne suma . . . cor. 10.000.52

și anume la: Sparkassa 4809 cor. 99 fil., la banca comercială 447 cor. 82 fil., la Bodenkreditanstalt 4140 cor. 29 fil. și la Albina 613 cor. 42 fil. La olaltă 10.011 cor. 52 fileri.

Resultatul colecției de până acum, care a dat suma de peste 50.000 coroane, e o dovadă frumoasă despre binevoitoarea jertfă a populației din orașul nostru. Cu toate acestea, se repetă și acum rugarea pentru noi contribuiri, fiindcă cererile de ajutorare sunt multe și acolo unde e delipsă trebuie să se dea ajutor sub orice împrejurare. Vor mai fi desigur mulți cetățeni ai acestui oraș, cari pot jertfi câteva coroane pentru acest scop nobil. Voinicii soldați luptă și pentru noi, de aceea noi încă trebuie să facem totul, spre a le ușura existența familiilor lor.

Mulțămită publică.

Doamnele Ana Dr. Moga și Valeria Dr. Beu, membre în comitetul societății Crucea roșie, au inițiat o colecție în favorul stațiunii de alimentare dela gara din Sibiu, unde soldații vulnerați, sosiți de pe câmpul de luptă, primesc o mică gustare. Au binevoit a contribui: Escelența Sa mitropolitul Ioan Meșianu, Parteniu Cosma, institutul Lumina, Dr. Vasile Preda și firma N. Nádassdy câte 20 cor. Dr. Octavian Rusu 15 cor. Dr. I. Fruma, I. I. Lăpădat, funcționarii Bnei generale de asigurare, Alexandru Lebu, Dr. Aurel Milca, Dr. Eusebiu Roșca, Dumitru Vuleu, Ioan de Preda, Dr. Eugen Piso, Ana Mihăljian, Minerva Brote, firma Vasile Ban, firma N. Bratu (Tipografia Poporului), Hareti

Mă lovește într'un picior,
Tocmai prin piciorul drept.
Când să pun mâna la piept.

Dela opt de dimineața
Până la doi într'amiază,
Zăcui într'un șanț pușcat,
Cu sânge amestecat.
Dar mi-am legat ranele,
Negăsind spitalele!

Frunză verde foi de nuc
Când la spital am ajuns
Veniau gloanțele de tun
Ca și-un balaur nebun,
Jar unde să explodă
Nimica nu rămâne.

Foicică de cicoare
Rana la picior mă doare
Vai Rusule blestemat
Că-n mare rău m'ai băgat.
Galiție țară amară,
Nu vreau să te mai văd iară.

Luca Cioran din Cârpeniș.

Candrea, Dr. Lician Borcia, căpitanul Costi Popovici, Dr. Ilie Iancu și Dr. Ilie Beu câte 10 cor. Felicia Rațiu și Virginia Dr. Ittu câte 6 cor. Dr. Ilarion Pușcariu, Catinca Bârseanu, Elena Dr. Isacu, Ana Dr. Moga, Iustina Dr. Sândeau, Letiția Dr. Bologa, Nicolau Ivan, Ion Mihaiu, Elena Dr. German, Iohana Moldovan, Elena Jantea, firma Aurel B. Grün, Paula Roth. Dr. Eugen Meșianu și Dr. Ioan Garoiu câte 5 cor. doamna Heiberg născ. Georgescu, Ioan Droc și Maria Bota câte 4 cor. Dr. G. Proca, Lazar Tritean, Dr. I. Stroiă, Dr. At. Marienescu și domnișoara Dunka câte 3 cor. Sofron Roșca, Dr. Virgil Cioban, Ioan Hăntes, Dr. P. Roșca, Aurel Pop, Iosif Lissai, Ioan Vățașan, C. Pop, I. Enescu, Dr. Valeriu Ghibu, D. Câmpean, P. Lucuța, T. V. Păcășian, Elvira Barceanu, Eug. Vancu, I. Peirașcu, Ioan Radu, Caliope Boiu, Helena Demian și Candid Popa câte 2 cor. I. Dragomir, V. Torcășanu, ir. desicifrabil, indecifrabil, Enea Hocman, C. Popescu, N. N., Dr. I. Ivan, Dr. Mateiu, Georgescu și I. Roman câte 1 cor. indescifrabil 50 fileri, N. N. și M. N. câte 20 fileri. In total s'a contribuit suma de 460.90 cor. Colecta se continuă. Despre felul cum s'a întrebuințat suma colectată, se va da samă mai târziu.

Sibiu, 14 Septembrie n. 1914.

Din incredințare: Dr. Ilie Beu,
medic.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 24 Septembrie n.

Pentru soldații români. Ni se trimite spre publicare următoarele: „O pildă frumoasă despre iubirea de patrie și despre gândirea sa nobilă a dat un cetățean din Viena, care nu vrea să fie numit, trimițând oficiului de ajutorare al armatei de pe lângă ministerul de războiu suma de 1.000 coroane, cu scopul, de a fi împărțită din ea în formă de premii, soldații sau subofițerii de naționalitate română, cari se disting în mod deosebit pe câmpul de războiu. Donația aceasta marinimoasă și patriotică la tot cazul va îndemna pe soldații români, cari luptă cu vitejie pe câmpul de războiu, ca întrecându-se întreolaltă să lupte cu neînfrântă bărbăție și vitejie“.

Pentru răniți în spitalele din Sibiu, Budapesta, Viena, Klagenfurt, Graz, Komarom, etc. etc. ni s'au cerut foi gratuite, pe cari le-am notat și le trimitem regu-

lat deacum înainte până la alte dispoziții. Bine înțeles, de prezent avem prin spitale mii și zeci de mii de răniți români, cărora nu le putem trimite la fiecare câte-o foaie, ci cel mult câteva exemplare la un spital. De aceea ne adresăm către feciorii noștri cu observarea, ca după ce au cetit odată foaia să o dea îndată mai departe, din mână în mână. In felul acesta o foaie ajunge pentru mai mulți inși. După cetire să nu o pună nimenea „sub perină“, după cum am auzit că s'a întâmplat chiar la noi în Sibiu, unde de pildă, numai în două spitale (la școala de cadeți și în spitalul de rezervă din cazarma artileriei) dădusem Dumineca trecută câte 10 exemplare, iar la o zi după aceea am auzit plângeri, că n'a văzut nimeni nici o foaie.

Dacă feciorii noștri nu dau foile mai departe, unul la celălalt, atunci ar trebui să le trimitem cu miile, un lucru care nu se poate sub nici o împrejurare. Noi nu putem trimite la spitalele din afară mai mult de 1—2 exemplare, iar la cele din loc am dat câte 10 bucăți, afară de cele dăruite de alte persoane. Ne adresăm însă și cancelariilor dela spitale, cu observarea, ca să împartă regulat foile cerute și trimise, fiindcă cunoaștem și cazuri de acelea, că foile au stat aruncate în cancelarie. Pentru așa ceva nu avem ziare de dat, iar de unde vom auzi că s'a întâmplat astfel de lucruri, o să le oprim îndată. Credem, că va fi mult de lucru prin spitale, dar pentru rânduirea lecturii de cetit totuși trebuie ca încă să fie o împărțeață oarecare, ce trebuie și urmată cu strictețe. Altcum nu are înțeles a cere foi gratuite — cari, chiar în timpul de față, costă atâția bani scumpi, — iar după aceea să zacă prin cine știe ce cancelarie.

Spre orientare abonaților, cari primesc și ediții speciale, — facem cunoscut, că în săptămâna aceasta n'am scos nici o astfel de ediție, fiindcă nu s'au ivit întâmplări mai de seamă la începutul săptămânii, iar după aceea s'a apropiat timpul când scoatem foaia cea regulată.

Cât timp va ținea războiul? Foaia „Az Est“ (Seara, dela 23 Sept.) din Budapesta, publică o știre din foile italiene, cari au luat-o din foile franceze. E vorba de întrebarea: Cât timp va mai ținea războiul? La această întrebare a răspuns o anumită doamnă franceză Thebes, care să ocupă cu

Versul tunarilor de cetate.

Foaie verde de colie,
Iar am început a scrie.
Eu apuc condeiu-'n mână
Și suspin dela inimă,
Ba le scriu din pont în pont,
Toate după cum au fost.
Foaie verde trei grante,
Noi tunarii de cetate,
Când începem a ne bate
Dușmanul nu mai străbate.
Că noi pușcăm cu grante
Din oțele ferecate.
Și unde granatul pică
Piatra 'n munte o despică.
Iar când pușcăm cu șrapnele
Pământul sună a jele.
Că șrapnelul unde cade
Pământul și piatra arde.
Noi luptăm ziua și noaptea,
Tot alături cu moarte.
Ne luptăm adevărat,
Pentru neam, pentru 'mpărat,

Răbdăm lupte sângeroase
Pentru neamul nost de-acasă,
Și pentru a-i noștri copii
Ce-au rămas de noi pustii.
Când de-acasă am plecat
Soția mi-a cuvântat:
„Mă lași, soțul meu iubit,
Că grea poruncă-ai primit,
Copiii ți-i părăsești,
De mine te despărțești.
N'auzi copiii? — se vaetă,
Că rămân fără de tată,
Și fără pâne pe masă,
Nu-i cine să-i miluiască“.

— Iubiți părinți și soție,
Dumnezeu e sus, vă ție, —
Eu atunci le-am cuvântat
Și mâna cu ei am dat.
Nu mai plângeți, nici oftăți,
Lui Dumnezeu vă rugați.
Și io-s trist și necăjit
De porunca ce-am primit.
N'am ce face sunt silit,
La poruncă de 'mplinit.

profețiile (gâcitul) în viitor. Această femeie a profetit și în primăvara anului trecut, că în vara anului 1914 toate popoarele din Europa se vor lupta unul contra celuilalt. A mai spus apoi, că Papa Pius al 10-lea va muri îndată la începerea războiului. — Profeția doamnei Thebes despre sfârșitul războiului a apărut în foaia „La France” și e următoarea: »In 29 Septembrie împăratul Wilhelm al Germaniei va dispărea în mod dramatic. In 4 Octombrie va fi revoluție în Berlin, iar la 1 Noembrie se va încheia pacea«.

Foaia franceză „Figaro” de asemenea să ocupă cu profetiri. Această foaie comunică unele date cu privire la războiul de față, scoase din cartea tipărită la 1600 de vestitul scriitor Paladan, care între altele zice: „Marele războiu se va sfârși pe câmpiile Vestfaliei (un ținut german) cu totala nimicire a Germaniei. Va fi grozavă lupta din urmă, la care vor lua parte armatele a șapte națiuni. In lupta aceasta vor cădea atâția oameni, încât trupurile lor, prăvălindu-se în ape, le vor scoate pe acestea din alvia (matca) lor. După bătaie va fi foamete și boală epidemică, care va nimici pe mulți și din ceice au mai rămas în viață“.

Dăm și noi aceste profetii, după foaia ungurească, ca o curiozitate a timpului. Dar încolo nu li se poate da nici o importanță deosebită. Se văd doar cât de colo gândurile franțuzești.

Oprește. Din partea magistratului orașenesc al Sibiiului se aduce la cunoștință publică, că pe baza ordinației Nr. 6586 — 1914 a ministrului de interne, e oprit a da beuturi spirtoase nu numai soldaților ce merg în războiu, ci și celor ce se întorc din războiu, răniților, cum și tuturor soldaților în călătorie. De asemenea e oprit a da soldaților poame necoapte.

Aviația în România. Joi seara în săptămâna trecută, după ce se înoptase, distinsul aviator român căpitanul Andreu Popovici, a făcut la Cotroceni primul sbor de noapte, cu ajutorul unor mine luminoase, inventate de Calius. Curajosul pilot având de pasager de inventatorul Calus, s'a ridicat cu aeroplanul «Bristol» îndreptându-se spre cupole. La întoarcere dela o înălțime de peste 500 metri deasupra aerodromului, d-l Calius a lăsat să cadă o mină, care a explodat imediat făcând o lumină vie, ce se coborâ încet. După un scurt timp dădu drumul și celei de-a doua mină, care explodă deasemenea, lumi-

nând câmpul de o rază de 2 kilometri. Mulțumită acestor lumini, pilotul a putut coborâ, aterizând perfect (dându-se jos foarte bine) ca și în timpul zilei. D-l căpitan Popovici fiind întrebat de rezultatul experienței s'a declarat foarte mulțumit. S'a dovedit că importanța acestor mine pentru recunoașterile de noapte este foarte mare. La aceste experiențe de un deosebit interes au luat parte numeroși aviatori români.

Stricarea sîrmelor telefonice și telegrafice, sau a obiectelor aparținătoare lor, fie cu voie sau fără voie, precum și orice neglijare, în urma căreia s'ar rupe sau întrerupe folosirea lor, — formează delict, care pe baza ordinațiilor excepționale în vigoare se pedepsește cu închisoare până la cinci ani și amendă în bani până la 4000 cor., asupra căreia împrejurări se atrage atenția publicului din partea *căpitanului de poliție al orașului Sibiu*.

Un mare foc a nimicit Sâmbăta trecută moara Elisaveta din Budapesta. Moara constă din o clădire cu șase etaje (rînduri). Au ars 24 vagoane de făină și 450.000 de saci.

Plătirea despăgubirilor pentru caii și celelalte obiecte de transport luate pentru miliție s'a început în zilele trecute. Cu privire la ceice pot primi banii pentru aceste despăgubiri, s'a dat o nouă ordinațiune, în care se zice între altele: Dacă înștiințarea trimisă dela poștă (asignațiunea cassei de păstrare pestane), asupra sumei de despăgubire, nu se poate predă adevăratului îndreptățit sau reprezentantului său legal, din motiv, că acela se află la armată și lipsește de acasă, iar pe altcineva încă nu a plenipotențat (îndreptățit prin hârtie legală) la ridicarea banilor, — atunci asignațiunea poate fi predată și soției legitime, părinților și copiilor majoreni ai celui dus. Dar numai atunci, dacă persoanele susnumite poartă mai departe afacerea sau gospodăria celui îndreptățit. Sumele de despăgubire, plătite în înțelesul ordinației de mai sus, la mâna soției a părinților sau a copiilor, se consideră ca plătite în persoană la mâna celui despăgubit.

Vitejia unui soldat român. Despre vitejiile unui adevărat pui de român „Drapelul” scrie următoarele: „Un tinăr svelt (voinic) în vârstă de 23 ani și în a 11-a lună de cătănie a plecat la războiu ca simplu tunar (fără grad) al regimentului de honvezi-tunari din Lugos și a venit zilele acestea acasă ca sergent (filăr), conducând un convoiu de prizonieri ruși. Flăcăul acesta s'a prezentat în redacția zărilor „Drapelul” din Lugos cu șapca și pantalonii dela un ofițer de cazaci. A adus cu el și un număr al zărilor ungurese „Szegedi Napló” în care se povestește despre vitejiile lui și ale soților săi Ioan Hozan, F. Armean, Ioan Flămându și Ioan Coloroiu, toți dela regimentul de honvezi-tunari din Lugos. Victor Bircea — că așa îl chiamă pe viteazul flăcău, — călărind dela Busanawsky la 25 kilometri depărtare singur, a dat 8 cazaci de el, cari l'au primit cu o ploaie de gloanțe. Bircea s'a trântit la pământ, prefăcându-se mort și apoi pe neobservate s'a târit pe brânci după cazaci, cari ajunși într'o pădure s'au culcat. Incetinel s'a apoiat de ei, le a luat armele și deșteptându-i i-au dec'arat prinși. Aducând el în tabără singur 8 cazaci, a fost îndată înaintat la gradul de sergent. In alt rând a dat în o pădure de dușmani. S'a strecurat la ai săi ca o pisică și venind înapoi cu ajutor, i-a prins pe toți, — 39 de inși, — cari tocmai dormeau și i-au adus în tabără cu cu cai cu tot. După ce a adus acum prizonierii ruși la Cașovia a venit la regimentul său la Lugos, de unde se înapoiază iarăși pe câmpul de luptă galițian, „ca să mai pună mâna pe vr'o cățiva”. Voinicul Bircea, când să plece se oprește încă odată în ușe zicând: „Dar vă rog să scrieți

la gazetă, că *mi-s Român din Vărădia*, căci cei dela foaia ungurească din Segedin n'au voit să pună aceasta în foaie“!..

„Vitejia” unui soldat jidan. Foaia ungurească »A. Világ« (Lumea) scrie următoarele lucruri despre ciudata întâmplare a unui soldat jidan: Ofițerii răniți de pe câmpul de luptă din jurul Lembergului povestesc interesanta pățanie a soldatului jidan Kobi Kohn, care singur a prins 20 de Ruși în felul următor: Când lupta eră în toiul cel mai mare, Kobi ce-a făcut, ce nu, destul că să rătăcește de trupa lui și cu toată dorința ce o avea de a se întoarce iară între ai săi, sârmanul nu mai știe calea. Necunoscând locurile pe-acolo s'a înarmat Kobi cu o porție strașnică de curaj și a pornit-o singur pe câmpiile pustii ale Galiției. Deodată vede că înaintea lui se ivesc douăzeci de soldați ruși. Bietul Kobi tremurând de mânie a început să le trimeată soldaților ruși ce se aprop au, priviri de ură și mânie, așteptând plin de curaj sosirea lor. Soldații ruși — 20 la număr, — au început să se uite cu mare băgare de seamă în toate părțile și după ce s'au convins că domnul Kobi nu mai are tovarăși, s'au apropiat curajoși de el și l'au declarat prizonier. Kobi ce eră să facă, a trebuit să se împace cu soarta. A pornit frumușel ca prizonier de războiu, condus de cei 20 de soldați ruși. Pe drum însă viteazul Kobi a făcut descoperire, care i a adus în urmă gloria de erou. Trăgând el cu urechea a băgat de seamă că soldații ruși cari îl conduc vorbesc cu accentul cu care vorbesc toți jidanii de pe fața pământului și ca o rază de lumină i-a trecut prin creierul său deștept gândul, că ar putea intra în vorbă cu ei. Se dă deci cu binișorul pe lângă ei și le spune în limba ovreiască (cum vorbesc jidovii din Galiția) următoarele:

„Voi credeți că e mare cinste pentru voi ca 20 de oameni să faceți prizonier pe unul singur? Asultați mai bine ce vă spun eu: dați-mi pușca îndărăt și eu vă voi duce pe voi ca prizonieri la trupa mea. Asta ar fi odată ceva, și pe toți ai noștri îi voi pune în mirare. Afară de asta și de voi va fi cu mult mai bine. Ai noștri se poartă foarte cumsecade cu prizonieri. Veți avea mâncare din belșug, vă veți odihni și nu veți lucra nimic. Soldați ruși — cari nu erau altceva, decât jidani, — după o scurtă gândire au primit propunerea lui Kobi. Și astfel idea eroică a lui Kobi a scăpat dela moarte pe 20 de fii ai lui Israil, iar Kobi, viteazul Kobi va rămânea de poveste, cum a putut face el singur 20 de prizonieri de odată.

Aviz. Spre orientare celor ce vin la Sibiu pentru vizitarea răniților aflători în spitalele militare de aci servească următoarele:

Conspect (o listă generală) despre toți răniții și bolnavii, ce stau sub îngrijire medicală în Sibiu se află la centrala Crucii roșii în strada Bruckenthal Nr. 18, de unde să pot lua informații în scris. Aflând de aci, că anume în care spital zace cutare rănit, întrebăm în cancelaria respectivului spital, în care odaie să află. Astfel de informații se dau în fiecare zi dela 10—12 înainte de amiază. Bolnavii să pot cerceta dela 1—3 în fiecare zi, dar institutul nu-l pot părăsi, decât până în curte sau grădină. Beuturi spirtoase nu sunt admise.

Toate informațiunile să pot lua numai la 2—3 zile după sosirea transportului. Fieste-care rănit, când permite starea lui sanitară va fi transportat în spitalul militar cel mai apropiat de locuința lui sau a corpului de armată de care să ține.

Impăratul și feciorii români. Foaia ungurească »Az Est« aduce știrea interesantă despre convorbirea bătrânului nostru Monarh cu doi ro-

Doar n'o lăsa Dumnezeu
Să piară-o limbă creștină
Dare-ar bunul Dumnezeu
Să fie pe gândul meu
Să se puie pace-n țară,
Să mergem acasă iară,
La copii și la neveste,
Și la ale noastre vetre.
Vă rog, fraților iubiți,
Cari acestea le cetiți,
Și pe min' să m'amintiți.
Vă povtesc ca să trăiți,
Intru mulți ani fericiți.
Foaie verde leușteană,
Ilie Nemeș mă chiamă, —
Eu sunt fecior da țăran
Din comuna Panta-Cian;
Foaie verde-a frunzii,
Și mai sunt doi canoniri,
Frunză verde leușteană,
Vasilu Poruțiu i-l chiamă;
Frunză verde de goron
Strgian Vișchi din Aiton

mâni răniți, cari au fost transportați în spitalul »Duceasa Maria Iosefa« din Viena. Bătrânul împărat, ducându-se în spitalul amintit mai sus să viziteze răniții, privirea lui s'a oprit asupra acestor bravi români, cari stăteau la marginea patului, amândoi fiind răniți la mâni și la picioare. Majestatea Sa îi întreabă: de unde sunt și de ce nație sunt? Răniții răspunde, că sunt români; unul din Bucovina, iar altul din Ardeal. Majestatea Sa își arată părerea de rău că *nu știe tocmai bine românește*, și astfel cu cel din Bucovina a vorbit nemțește, iar cu cel din Ardeal — ungurește, întrebându-i despre mai multe lucruri. Când s'a depărtat bătrânul habsburg din mijlocul lor, flăcăii au exclamat: »Să trăiască împăratul; Dumnezeu cu dânsul«.

200.000 de africani în luptă contra armatei germane. Foile franceze aduc știrea, că în curând se va aduce pe câmpul de luptă franco-german două sute de mii de negri din Africa, cari îi vor trimite în luptă contra germanilor. Foia din Budapesta »Az Est« spune că armata aceasta de negri o aduce Francezii din cauza, că numărul lor s'a împușinat de tot, și astfel sunt siliți să ceară ajutorul Africanilor.

Un ofițer ungar despre soldații români. Revista ungurească »Besztercze« publică un articol al unui ofițer ungar venit rănit de pe câmpul de luptă. În acest articol vorbește despre curajul feciorilor din regimentul 63, regiment curat românesc. »Fiecare soldat e un viteaz«, — zice ofițerul ungar. Par'că nici n'ar fi oameni, așa se luptă de neînfricați. Inflăcărarea nu le dă pace și în privirea lor să vede îndrăzneala nepăsătoare nici de moarte. Cu bărbăție și cu putere nebiruită se asvâră în botezul de sânge și nu-i putere care să-i oprească. Toți, toți sunt viteji nebiruiți. Ofițerii români sunt oameni minunați, stau tot în fruntea feciorilor și nu știe ce e frica. Cântă imi e convingerea, că feciorii regimentului 63 vor mai adăoga o pagină glorioasă în cartea eroică și multe nume vor împodobi foile ei de aur.

Scrisorile adresate răniților sunt scutite de porto postal (pe aceste scrisori nu trebuie pas marcă, ștampilă). Un ordin în înțelesul acesta a dat ministrul de războiu. Prin ordinul numit se spune, că orice scrisori adresate răniților în spitalele militare sunt scutite de porto postal. De asemenea sunt scutite de taxe scrisorile trimise de către răniții celor ai lor de acasă. Dar aceste scrisori din urmă numai atunci vor fi scutite de porto, dacă ele vor fi provăzute cu stampila spitalului, unde se află rănitul și vor fi date la cutia spitalului.

ECONOMIE

Nu chinuiți dobitoacele.

Omul are foarte mult folos dela dobitoace. Ar fi foarte grea viața omului, dacă n'ar fi dobitoacele să se ajute cu ele. Ce s'ar face țăranul dacă n'ar fi vitele, cu cari să-și lucre pământul? Ce s'ar face omul, dacă n'ar fi calul, care să-l plimbe și să-i care poveri?

Dar omul are mult folos nu numai dela dobitoacele mai mari și mai puternice decât dânsul, ci și dela dobitoacele mai mici.

Râma cât este de mică și urâtă la vedere, și totuș cât folos aduce omului. Nici gunoiul cel mai bun nu îngrășe așa pământul, cum îl știe gunoi râma. Dar cucuveica cât bine ne aduce câmpiilor! Câți gândaci și câți șoareci prăpădește ea!

Și cu toate acestea sunt mulți oameni, cari n'au inimă pentru biete dobitoace. În loc să le mulțamească și să le apere pentru binele ce-l au dela ele, le chinuesc și le prigonesc. Vai de biete dobitoace, cari ajung pe mâinile unor astfel de oameni încâniți la inimă!

Să începem cu calul. Nu e la casa omului dobitoc mai giugiulit și mai îndrăgostit decât calul. Cum îl mângăie cu toții. Cum îl îngrijesc să fie curat și bin ehrănit, câtă vreme et inăr și sprinten de picioare. Dar cum s'a lovit la un picior, dela trăsura e trecut la carul de povară. Acum nu-l mai îngrijește nimenea ca mai înainte. Măncarea încă e mai proastă și pe lângă mâncare mai capătă și destule lovituri de bice.

Bietul dobitoc începe să slăbească și să îmbătrânească. Nici mănca nu mai poate cumsecade. Acum e dus la târg și scos la vânzare. Il cumpără vre-un om mai sărac, care îl pune la muncă și mai grea ca mai înainte. Vai de hrana ce o capătă acum bietul cal! Dar de muncit, știu că trebuie să muncească cât trei. Și fiindcă abia se mai târăște, îi curg loviturile, de par'că spatele lui ar fi o dobă. O mai duce, cât o mai duce așa, până ce cade sleit de puteri la marginea drumului. Stăpânul său, ca să-și scoată ceva din pagubă, îi ia pielea și potcoavele. Iar bietul cal rămâne acolo să-l mănânce corbii și câinii.

Așa se sfârșește calul, care la început

eră fala și mândria stăpânului său și bucuria copiilor.

Dobitoacele mai mari o duc cum o mai duc, fiindcă sunt mai tari și rabdă mai ușor. Dar vai de dobitoacele mai mărunte, cari sunt mai slabe și nu se pot apăra deloc. Ce a greșit biata broască omului, de o prigonesc și o chinuesc toți, și mai ales băieții? Cu câtă dragoste nu se alipește de casa omului, ca să-i fie de folos! O găsim prin curte, prin șură, prin pivniță, ba și prin cămară. Și numai ea știe câte muște prăpădește și de câtă pagubă fețește pe om. Dacă n'ar fi broasca, câtă mâncare i s'ar strică omului. Dar prin grădină câte gongi nu prăpădește broasca! Și cu toate acestea câte n'are să îndure biata broască dela oamenii proști și copiii fără inimă! Mulți o prigonesc și o omoară, pentru că cred că broasca are legături cu necuratul și cu vrăjitoarele. Și zău, biata broască, oricât e de urâtă, ar trebui cruțată, pentru că numai bine aduce omului.

Ce păcate își face omul, care chinuesc dobitoacele. Dragii mei, nu chinuiți niciodată dobitoacele, pentru că ele sunt lăsate de Dumnezeu pentru binele oamenilor. Și să nu uitați, că și ele simt durerea în tocmăi ca și omul.

Poșta Redacției și a Administrației.

V. F. în Șapartoc. Cele trimise, nu se pot publica.

Roit. Intâmplarea numită ni s'a trimis prea târziu, de aceea nu am publicat-o.

George Calin în Chiseteu. Așteptăm trimiterea celor promise.

Mai multora. Din poeziile trimise am publicat câteva în numărul de față. Ce e bun, dintre celelalte, va urma în viitor.

Aviz.

Celor ce doresc le trimitem și ediții speciale din »Foaia Poporului«, care cuprinde telegramele ce sosesc zilnic asupra mersului războiului. Aceste ediții le scoatem de două sau de trei ori pe săptămână, și costă fiecare ediție 8 bani. Cine dorește a le avea, să trimită cel puțin suma de 1 coroană, pentru care va primi atâtea ediții, cât ajunge banii. Se pot întovărăși și mai mulți laolaltă, ca să le capete cu toții sub o adresă. (Vezi și cele scrise în Nr. 31).

Primăria comunii Szecsel și Mag.

Nr. 825—1914 1940

Publicațiune.

Comuna Szecsel arândează în 4 Octomvrie 1914 st. n., la orele 11 a. m., iar comuna Mag în 4 Octomvrie st. n., la orele 2 d. a., dreptul de pășunat cu oi în hotarele acestor comune pe toamnă, iarnă și primăvara anului 1914/1915, de azi începând până la 21 Martie eventual 22 Aprilie 1915.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în orele oficioase în cancelariile comunelor respective, unde se vor ținea și licitațiunile deosebit pentru fiecare comună.

Prețul strigării la Szecsel 1500 cor., la Mag 1000 cor. Vadiu 10%. Szecsel, în 21 Septemvrie 1914.

Valeriu Pop
notar cerc.

Nr. 331/914 prim. 1937

Publicațiune.

Comuna Kistalmács (Talmăcel) esarândează pe calea licitațiunei publice verbale, împreunate cu ofertele logale în scris, dreptul de vânat pe 6 ani, diu 1 Ianuarie 1915 până la 31 Decemvrie 1920. Licitațiunea se va ținea în 11 Octomvrie 1914, la 3 ore p. m.

Prețul strigării 1200 cor. Vadiu 10%.

Condițiunile să pot vedea zilnic în cancelaria comunală.

Kistalmács, la 10 Septemvrie 1914.

Primăria comunală.

Un intravilan

potrivit a zidi pe el o casă, la poziție bună în Sibiu, aproape de centrul orașului, se vinde din mână liberă, fără nici o sarcină. Informații se pot primi dela Administrația »Foi Poporului«.

Nr. 830.914 1936

Publicațiune.

Comuna Guraro dă în 27 Septemvrie 1914, la 10 ore a. m., în cancelaria comunală de aici, prin licitație publică în arândă cârcimele proprii de sub Nrii 315 și 341, pe timpul din 1 Ianuarie 1915 până în 31 Decemvrie 1915, eventual 31 Decemvrie 1917 sau 31 Decemvrie 1920.

Prețul strigării e pentru amândouă cârcimele 5000 cor., eventual separat pentru una 3000 cor. și pentru una 2000 cor.

Vadiul e de 10% dela prețul strigării.

Până la începerea licitațiunii verbale se primesc și oferte în scris, provăzute cu Vadiul recerut și declarația, că oferentul cunoaște condițiunile. — Condițiunile se pot ceti în timpul orelor oficioase în cancelaria comunală de aici.

Reprezentanța comunală își rezervă dreptul ca între ofertări respective

licitanți să aleagă de arândatari pe acela pe care va voi.

Guraro, în 12 Septemvrie 1914.
Primăria comunală.

Haine pentru domni

vând în prăvăliile mele: Sibiu, Piața mică Nr. 1 și 13 și anume:

50 haine fine de stofă	à Cor. 11—
50 haine fine pentru băieți	à " 8—
50 costumuri fine de stofă	à " 6—
30 pardisiuri fine	à " 14—
50 costumuri fine de spălat	à " 2—
Mantauă feine de gună	à " 18—

asemenea și toate mărfurile de manufactură pe lângă prețuri scăzute.

Tot așa se vând stelagiurile, o cassă mică și o cassă mare de fier.

1902

Cu toată stima

Elias Edené.

Librăria W. Krafft în Sibiu.

Aduce la cunoștința onor. cititori din afară, că expedierea cărților prin poștă, care a fost suspendată din cauza mobilizării, este din nou permisă sub controla de stat.

Librăria recomandă depozitul său bogat de:

Cărți de rugăciune, de povești și poezii etc. din editura proprie și străină; manuale și revizite de școală; hârtii de cancelarie, de concept și de afaceri; hârtii de epistole, picuri, unelte de scris și revizite de cancelarie; cărți de contabilitate, cărți de noți, bilete de vizită și de logodnă etc.

Prețuri ieftine! Prețuri fixe!

Revânzătorilor de cărți se fac condiții foarte favorabile.

Catalogul librăriei gratis și franco.

Must de smeură

veritabil, pregătit din smeură aromatică de munte. **Smeură de munte** cu 1-a rafinadă de zahăr. Diplome dela expoziția farmaceutică din Budapesta 1912. Se capătă cumpănit și în sticle de 1/4, 1/2 și 1 litru cu prețuri de cele mai ieftine de zi. Un coli de poștă cor. 8— franco la fiecare stație de poștă. La comanda mai mari rabat corespunzător. Farmacia la „Vulturul negru” alui CAROL MÜLLER, Sibiu, Palatul baronului Bruken-thal. 1859

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai nune stufe de primăvară și vară în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stufe

indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquete și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stufe pentru **pardisiuri și „Raglam”**, cari sa află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domi preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniforma, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Pășunat de arândat.

Pe moșia băncii Siebenbürger Vereinsbank A.-G. din **Boarta** se află de arândat pășunatul de acum până la primăvară, eventual și pe vara anului viitor. Amănunte mai de aproape se primesc dela: Siebenbürger V.-reinsbank A.-G. în Sibiu, strada Măcelarilor 17. 1933

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania”

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de 767

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantații deosebite).
Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.	Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.
Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	deasemeni cu premii foarte ieftine!

Asigurări de foc Dela fondarea „Transsylvaniei”, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755,858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635,328-12
In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață		12.067,702-
vană la 31 Dec. 1913 / asig. de foc		144.436,366-
Capital de fondare și rezerve		2.696,458-

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.
Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la oraș și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beaură
Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la

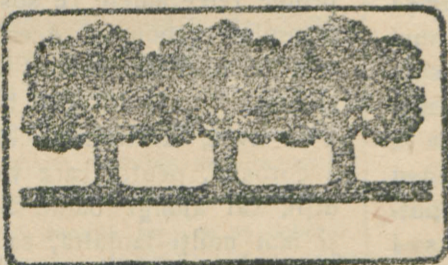
M. Samuel Rubinstein
SIBIU. 1867

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e cunoscută și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc. Atât la oraș cât și la sate.

Că berea noastră e foarte cunoscută se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se mulțumesc mereu.

Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plăte de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghimpi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Scocuri din fier covăcit și vărsate — Căhăli etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Numai odată în viață!

50.000 straine (acoperitoare)

à Kor. 1-95

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului, lucrate din lână Himalaya verit. de Brünn, cam 200 cm. lungime și 130 cm. lățime, desin cu vărgi și borduri de colorii minunate, sunt de vânzare numai în scurt timp, cu prețuri jumătate de numai Kor. 1-95 pro bucată. Aceste straine sunt vrednice încă odată atât iar de vânzare să află pe lângă acestea prețuri senzaționale numai atât timp cât ajunge depozitul.

buc. strada Himalaya costă numai K 1-95
5-70
11-

Singura vânzare cu rambursă priu:

Wooda, Wien, III/2, Hiessgasse Nr. 13—348

Urmașul lui WILHELM GOTTSCHLING IOAN SCHIEB

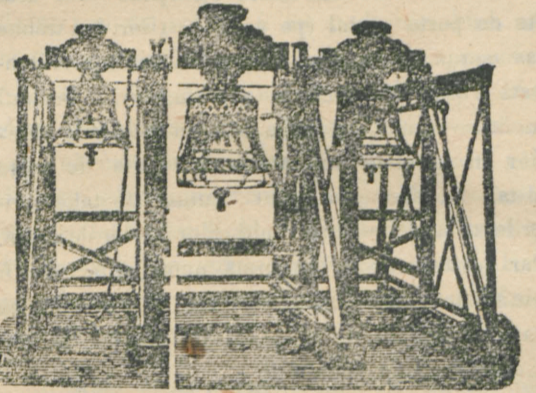
1888

Turnătorie de clopote, de armături și revizite pentru pompieri Sibiu, Poschengasse Nr. 11 — Telefon Nr. 306

El oul:

Str. Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 298

Execută tot felul de cădelnițe bisericesti, feșnice, policandre, clopote pentru biserici și școli, clopoțele de cioae pentru vite, toate revizite pentru pompieri, asemenea și toate lucrările și reparaturile ce se țin de această branșă, pe lângă garanție. Mă invoiesc și la plățirea în rate.

Clopote vechi le primesc în schimb

MOBILE lucrate solid și conștientios

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

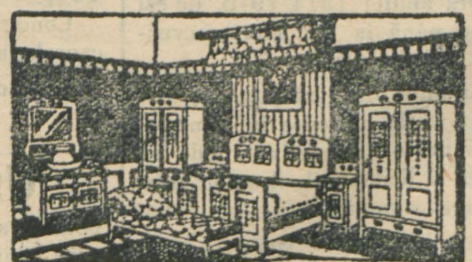
Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:

mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, instituta, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47
cu legătura în com. intrag

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice